

SEMNAL EDITORIAL

Mircea Agabrian

*Autopercepția unei noi condiții
studentești : învățământul la
distanță. O cercetare calitativă,*
Cluj-Napoca, Editura Napoca
Star, 2002 (145 p.)

Lucrarea *Autopercepția unei noi condiții
studentești : învățământul la distanță. O
cercetare calitativă* se înscrie în cate-
goria studiilor și cercetărilor asupra schim-
bărilor ce au avut loc în ultimul deceniu
la nivelul sistemului de învățământ din
România.

Dacă majoritatea acestor studii și cercetări realizate până în prezent s-au orientat mai ales asupra schimbărilor intervenite la nivelul învățământului preuniversitar, în cazul de față avem de-a face cu o analiză a celei mai noi forme de organizare a procesului instructiv-educativ de la nivelul învățământului superior – învățământul la distanță – realizată într-un centru universitar „tânăr” – Universitatea „1 Decembrie” din Alba-Iulia.

Lucrarea, care are la bază o cercetare calitativă cu o metodologie complexă, cu caracter inedit în literatura română de specialitate, pune în evidență nu numai unele dintre principalele modificări intervenite la nivelul sistemului de învățământ superior din România, ci și la nivelul comportamentelor, credințelor, atitudinilor studenților.

Rezultatele cercetării confirmă faptul că organizarea unor noi forme de desfășurare a procesului instructiv-educativ, într-un număr cât mai mare de instituții de învățământ pentru specializări cât mai diverse, contribuie la respectarea principiului egalității de șanse de acces la educație, la

creșterea numărului de persoane cu un nivel ridicat de calificare profesională și răspunde cerinței crescute de educație superioară din partea populației tinere din România.

În ceea ce privește principalele componente motivaționale ale învățării, precum și cele care stau la baza opțiunii pentru o anumită specializare sau un anumit centru universitar, se constată că și la acest nivel ultimii ani au adus schimbări semnificative. Astfel, acestea vizează mai degrabă ceea ce este valorizat de societate, de familie, de ceilalți – diploma –, aceasta dovedindu-se, practic, a fi eficient – șanse crescute de integrare socioprofesională –, și mai puțin propriile aspirații și idealuri legate de atingerea unui anumit nivel de cunoaștere.

Acest aspect este evident și la nivelul relației dintre așteptări, performanțe educaționale și motivația de a continua pregătirea educațională : motivația intrinsecă se asociază, de regulă, cu așteptări ridicate vizavi de cadrele didactice, colegi, instituția de învățământ în general și cu performanțe educaționale de nivel înalt, după cum motivația extrinsecă duce la așteptări și performanțe modeste.

Indiferent de forma de învățământ frecventată, de specializare sau universitate, majoritatea celor ce decid să-și continue studiile au în vedere, de regulă, obținerea unui loc de muncă mai sigur și mai bine plătit, accesul la un nivel ridicat de responsabilitate asociat cu prestigiu socioprofesional înalt etc. În cazul studenților din învățământul la distanță, desfășurarea unei activități profesionale, sprijinul familial, maturitatea fizică și psihică, necesitatea de a se adapta cu ușurință unor situații multiple și diverse sunt elemente

ce pot favoriza dezvoltarea unor strategii de valorificare mai eficientă a cunoștințelor și calificărilor însușite în facultate pe piața forței de muncă, față de alte categorii de studenți (în special cei al căror debut pe piața forței de muncă coincide cu finalizarea studiilor).

Important este ca și piața forței de muncă să ofere oportunități de valorificare a celor însușite în timpul studiilor. De aceea, realizarea unor astfel de studii trebuie susținută, pentru că sunt în măsură să contribuie la îmbunătățirea relației dintre oferta educațională și cererea actuală și de perspectivă de pe piața forței de muncă la nivel național, regional și local.

În momentul de față, în România, numărul studiilor și cercetărilor asupra sistemului de învățământ, în general, și asupra învățământului superior, în special, este destul de redus, iar cele care s-au realizat nu sunt pe deplin valorificate, deși schimbările din ultimul deceniu sunt extrem de ample și cu efecte considerabile asupra societății.

Lucrarea de față, experiența colectivului de la Universitatea din Alba-Iulia, coordonat de autorul lucrării, poate fi valorificată într-un studiu la nivel național pentru a pune la punct un sistem de monitorizare a relației dintre opțiunile educaționale ale populației, motivațiile care stau la baza acestor opțiuni, oferta educațională și cererea actuală și de perspectivă de pe piața forței de muncă din România.

Gabriela Neagu

Cosima Rughiniș

Cunoaștere incomodă – intervenții sociale în comunități defavorizate în România anilor 2000, București, Editura Printech, 2004 (161 p.)

Incomodă pentru societatea în sine, care, punându-i-se în față o asemenea carte, se vede nevoită să-și (re)cunoască „marginalitățile” (și, implicit, „marginalii”), primirea cunoașterii ce stă la baza cărții Cosimei Rughiniș este, desigur, de multe ori incomodă și pentru cercetătorul care decide să abordeze un asemenea subiect. „Exclușii” nu sunt, se știe, nici pe departe un segment social cosmetizat. Dimpotrivă. Și nu mulți sunt cercetătorii care, o dată ieșiți din subsolurile societății cu rapoartele redactate, se mai îndură ca, stând la masa de scris, să reintre în lumea aceea sumbră, să-i aplice grilele de lectură specifice sociologiei, pentru ca, în final, din toată această osteneală, să vadă lumina tiparului o carte.

Pentru că, deși strâns legată de cercetările de teren ce i-au oferit materialul, *Cunoaștere incomodă* este, de la titlu până la modul în care a fost scrisă, ireductibilă la un simplu raport de cercetare. Are toate atributele unei cărți și, astăzi, aceasta înseamnă enorm.

Cartea este „condimentată” cu fragmente din interviurile sociologice rezultate în urma studiilor de teren, fapt care arată că sintagma *la marginea societății*, aproape clișeizată pentru o bună parte a opiniei publice, are o viață proprie, succulentă și, din păcate, destul de contagioasă. Studiul în sine nu este centrat direct pe fenomenul în sine al marginalității sociale, ci, cum spune și subtitlul volumului, pe intervențiile sociale și pe efectele acestora în comunitățile defavorizate.